

ESPECIALITZACIÓ CLÍNICA DE LES AIGÜES MINERO-MEDICINALS DE CATALUNYA I SÈRIÓS FUNCIONAMENT DE LLURS BALNEARIS

pel Dr. D. LLUIS SOLER CAÑELLAS, de Tarragona

Es tal l'importància que té avui dia la terapèutica hidrològica de les malalties, és tal el costum d'anar a pendre aigües a l'istiu i és tal el *maremàgnum* que regna en la qüestió dels Balnearis que cal pendre certes, sinó mides, al menys orientacions respecte als fins pràctics de dites aigües minero-medicinals.

Clar és que tracto solament d'enfocar-ho als manantials de Catalunya i no solament per tractar-se d'aigües de la nostra terra sinó també per la persuasió de tenir una riquesa hidrològica medicinal de tal vàlua que algunes varietats d'elles són superiors, i de molt, a llurs similars del reste d'Espanya i sobre tot de l'Estranger.

Mes això és precis que se sàpiga i sobre tot que s'acrediti convenientment; és precis que es desterri l'abús d'anunciar que serveixen per a tot, per a no caure en el ridícol que siguin un *cúralo todo*, i és precis que a cada varietat d'aigua se li designi les malalties a les quals pot ser útil.

Catalunya n'és pròdiga en aigües minero-medicinals i sinó que ho digui la Província on tenim el gust de reunir-nos avui en còncave científic; Girona té més de 100 manantials i algun d'ells de mineralització tan encertada i de termalitat tan ensopegada que prou gojoses se tindrien algunes regions d'Europa de posseir-los; i qui diu de Girona diu de Lleyda i de Tarragona, i qui diu de dites tres províncies catalanes diu de Barcelona.

No cauré en la temptació d'anomenar-los ja que de fer-ho semblaria que fos un reclam per als afavorits, i un oblit per als

restants, mes sí repetiré una volta més que tenim un tresor immens i no ens en sabem valer tant per no ésser coneguts o assequibles els modestets, com per anunciar-los exageradament i sense sòcol científic els explotats.

Dit està que la classificació està feta i la catalogació dels Balnearis també; ja sabem quins elements tenen, a quina altura se troben els Balnearis, quina temperatura tenen les aigües i fins sabem per quines malalties estan anunciades, mes si pensem seriosament en ço que són i en ço que poden ésser, en ço que tenen i en ço que ens diuen que tenen, i en ço que curen i en ço que ens diuen que curen, veurem que en les modestes i desconegudes no s'aprofita allò que de molt aprofitable tenen i en les explotades mercantilment es va de dret al reclam i a salvar la situació econòmica del present no tenint en compte que s'hipoteca potser per sempre la vertadera utilitat de dites aigües i el bon nom dels Balnearis de Catalunya.

Així veiem que surten anuncis rimbombants en els rotatius i varietat d'impresos en els quals una mateixa aigua, absolutament els mateixos manantials curen tant el restrenyiment com les diarrees de la classe que siguin, sent una *panacea* per a tota mena de tos i produint resultats increguts en malalties de la sang, etc., etc.

Amo d'establiment he conegut que parlant de les seves aigües, indicadíssimes per a certes malalties, m'ha assegurat que són tan radio-actives que sense afegir-hi res *revelen meravellósament les plaques fotogràfiques* com podria fer ho el bany revelador més perfeccionat.

Si dels explotadors passem als Metges-Directors oficials, amb totes les atencions degudes als mateixos i sense ànim d'ofendre'ls en el més mínim i salvant molt honroses excepcions, haig de dir penosament que alguns d'ells em fan el mateix efecte que la policia que s'envia d'una població a l'altra, que per més ciència policíaca que tingui i per més bona voluntat que hi hagi es troba que necessàriament desconeix completament els costums dels ciutadans i per tant teòricament tot el que es vulgui, mes pràcticament un ridícol continu; Metge-Director he vist que ple de ciència hidro-mineral no fa altra cosa que prescriure a tots els malalts que veu, el mateix, els mateixos vasos d'aigua, els mateixos banys i a la mateixa temperatura i durada les mateixes inhalacions, absolutament les mateixes pulveritzacions i tot quant està muntat en l'Establiment que dirigeix.

Aix  no pot ser ni deu subsistir; els catalans devem ser més seriosos i més científics, m s pràctics i menys explotadors; havem de procurar per tots els mitjans que els nostres Balnearis i els nostres manantials siguin els més rics terapèuticament del món i que a ulls clucs els malalts obeeixin la indicació facultativa sense discutir i sobre tot sense revelar-se volent anar a cercar fora de casa allò que a casa tenim tant a dojo i tant bo.

D'aquí que els metges de Catalunya tots plegats i valentment revolucionin l'estat actual de coses i facin una classificació clínica de les aigües minero-medicinals de Catalunya i ningú més indicat que els mateixos companys que exerceixen en els pobles on hi ha manantials perquè arrepleguin totes les dades pràctiques de cures fetes per dites aigües a fi de catalogar-les convenientment i anar obertament a l'especialització clínica de totes les aigües minero-medicinals de Catalunya.

Si de  o dit breument de les aigües passem a veure com funcionen alguns de llurs Balnearis, ens trobarem amb quelcom pitjor.

 Qu  diríem si en un establiment frenop tic on s'hi tanquen malalts, v. g. er tics, ultra la medicació indicada se'ls donessin sessions sical ptiques?  Qu  diríem del mateix, que als atacats de mania persecutòria els hi projectessin pel cicles polic iques de marca americana?

Doncs això passa a la major part de Balnearis que per tenir el servei de fonda arrendat tracten a tots els aig istes de la mateixa manera; aix  resulta veure nassos fortament vermells amb galtes a punt de sanguejar que fan  s d'aigües indicad ssimes per tractar afeccions cut nees d'origen digestiu i malgrat això per no tenir taula de règim, surten amb més *brians* que abans.

Tots sabem que malalts que visitem en llurs domicilis no s'acaben de posar bé i en canvi en 15 dies es curen en clíniques i establiments *ad hoc*; i no és altra cosa que el règim alimentici que a casa no segueixen i en canvi per força s'hi subjecten fora de la mateixa.

Tenim a la nostra Província aigües m s mineralitzades que les de Cestona, m s que les franceses de Brides i Santenay, m s que les alemanyes de Carlsbad i les austri ques de Francesbad, i malgrat això no compten amb curacions tan nombroses ni tan ostensibles com dites similars, divent-se a la falta d'imposició de règim i a l'excés de menjar i menjar fort com perdius, beafs-

teacks, espècies de totes menes, formatges, etc. etc., Balnearis que per estar indicadíssims en les malalties de l'estómac i en l'anorèxia i malgrat això els concurrents ne surten àmb menys apetit que abans i és que un eixam de mosques que es troben arreu, males olors produïdes per conduccions defectuoses fan que es perdi el poc apetit que es pugui tenir; altres tenen els aparells d'inhalació i pulverització tan poc cuidats que unes voltes per massa temperatura que escalfa els llavis i altres per poca que augmenta els catarros naso-fariugis fa que malalts que sortirien fortament alleujats i àdhuc curats, acaben la temporada i diuen mil pestes d'allà on han deixat bon munt de pessetes a canvi d'un bon munt de dies perduts.

Això, per tant, tampoc pot ésser ni deu ésser, ni devem permetre que sigui; valdria més, si acàs, tornar als temps pretèrits en què els malalts anaven a fonts i fontetes acreditades i sense tant luxe i sense tanta ciència oficial curaven de llurs malalties; en llocs en què avui s'alcen superbs Balnearis, abans hi havia un senzill molí i ben segur que el que anava al primitiu manantial ne treia més profit que el que avui hi concorre més suggestionat per la bona taula que per la bondat de les aigües.

Altres i molts altres inconvenients i defectes deuen fer-se desaparèixer, mes com tot això que apunto està en la consciència i coneixement dels que escolten, i com no es a to de protesta ni de censura sinó de desig de millorament, sols haig de pregar a aquest IV CONGRÉS DE METGES DE LLENGUA CATALANA que per bé de la Ciència Mèdica Catalana i per orgull i bon nom de Catalunya que prengui en consideració aquestes modestes orientacions i demani que l'Associació General de Metges de Catalunya intervingui en aquest vital aspecte de la Medicina Catalana i faci allò que cregui més convenient per portar a cap el treball de *especialització clínica de les aigües minero-medicinals de Catalunya i seriós funcionament de llurs balnearis*.

Discussió: Dr. E. Fernàndez Pellicer.

No per inpuñar cap punt prene la paraula, sinó per felicitar al comunicant i proposar que els seus projectes no quedin morts en un llibre de comunicacions, sinó que passin a estudi de la Junta de l'Associació de Metges de Llengua Catalana per a portar a la pràctica les idees del Dr. SOLER.